

Zhodnocení činnosti školního poradenského pracoviště – preventivní činnost

ve školním roce 2022/23

S vědomím toho, že je po všech stránkách mnohem výhodnější požárům předcházet, než je později hasit, věnovali jsme i v letošním školním roce náležitou pozornost nejrozličnějším preventivním programům a akcím. Na jejich přípravě a realizaci se různou měrou podílel celý pedagogický sbor. A jak je patrné z podrobnějšího výčtu níže, dětem se akce líbily a přispěly k jejich všestrannému rozvoji.

CELOROČNÍ SPOLEČNÉ AKCE

- **VELKÉ PŘESTÁVKY VENKU**

Již mnoho let jsou nedílnou součástí našeho školního života. Dětem dávají každodenní možnost odreagování a uvolnění se skrze přirozený pohyb a pobyt na čerstvém vzduchu, postupné otužování slouží jako účinná prevence běžných onemocnění. Z hlediska rozvoje sociálních dovedností dětí je důležitá možnost navazování neformálních vztahů mimo kolektiv vlastní třídy, nenahraditelné a inspirativní je nejen učení se mladších od starších, ale i příležitosti ke vzájemné hře, pomoci, osobnímu růstu skrze úspěšné řešení drobných konfliktů atd. Pedagogům pak umožňují lépe poznat a pochopit potřeby dětí.

- **PLAVÁNÍ**

Od září do června jezdili letos na kurzy plavání na 4. ZŠ Norská v Kladně žáci 3. a 4. ročníku. Ani v dnešní době není pro některé děti školního věku plavání samozřejmostí. Pod vedením lektorek z plavecké školy Medúza si děti osvojily základní plavecké styly včetně jednoduchého potápění, skoků do vody a nezbytných hygienických návyků a pravidel při pobytu na veřejných plovárnách.

- **KOČÍČÍ ZAHRADA**

Program pro rozvoj sociálních dovedností dětí v rámci prevence rizikového chování je pro svoji propracovanost, tematickou vhodnost a názornost oblíbený u žáků i pedagogů. Letos jím prochází především 3. třída.

- **KERAMIKA**

Každoročně se snažíme umožnit všem zájemcům účast na kroužku keramiky. Děti nejen rozvíjí tolik potřebnou jemnou motoriku, ale v uvolněné atmosféře se učí mezi sebou vhodně komunikovat, spolupracovat, ohleduplně se chovat. Prožívají bezprostřední radost z dobře vykonané tvůrčí práce, z možnosti svým výrobkem někoho obdarovat a šířit tak radost dál.

- **TURISTICKÝ KROUŽEK A KROUŽEK DESKOVÝCH HER**

Kroužek probíhá každý čtvrtek od 14 do 15 hodin a je určen pro žáky 3., 4. a 5. ročníku. Stabilně je přihlášeno 10 žáků. V rámci kroužku poznáváme okolí školy a nacházíme nová zatím neobjevená místa, a to i díky hledání netradičních cest. Věnujeme se různým hrám v přírodě, v zimě bobujeme.

Přínos pro děti je jednoznačně pohyb na čerstvém vzduchu v přírodě a možnost sebeprosazení při hledání cest. Pohyb venku je prioritou, ovšem v případě nepříznivého počasí trávíme čas ve třídě a hrajeme deskové hry, což posiluje sociální kompetence žáků.

- **SPORTOVNÍ KROUŽEK**

Středeční sportovní kroužek je určený žákům 1. ročníku. Jeho cílem je rozvoj všeobecných pohybových dovedností zábavnou a hravou formou.

- **ČTENÁŘSKÝ KROUŽEK**

Čtenářský kroužek navštěvují každé úterý mezi 14. a 15. hodinou žáci 2. ročníku. Je zaměřen na obohacení slovní zásoby, podporu osvojení gramatických pravidel, rozvoj představivosti a budování pozitivního vztahu ke čtení a k literatuře obecně.

SPOLEČNÉ JEDNORÁZOVÉ AKCE

září

- **VÝLET DO PRAHY**

Žáci 3. až 5. ročníku se zúčastnili výletu do Prahy. Byl pro ně připraven naučný program na Pražském hradě, na který navázala prohlídka Svatojiřského kláštera, Zlaté uličky, věže Daliborky. Je skvělé, že máme do Prahy tak blízko a že děti mohly na vlastní oči vidět klenoty naší historie, o kterých se učí. Už samo cestování vlakem bylo pro mnohé nevšedním zážitkem. V praxi si tak děti vyzkoušely, co se naučily při dopravní výchově a během preventivních programů (pohyb po velkoměstě a v davu, komunikaci s cizími lidmi, chování během bezpečnostní prohlídky, nakládání s kapesným...). Při organizovaném programu využily nejen svoje vědomosti, ale i schopnost vzájemné domluvy, cílené spolupráce, orientace v prostoru, posílily trpělivost, zdravou soutěživost, vytrvalost, samostatnost.

říjen

- **BUBNOVÁNÍ**

Program lektorovaný panem P. Havlanem byl určen žákům 1.-5. ročníku. Zaměření se týkalo především problémů s komunikací, rozvoje sociálních vazeb a týmové spolupráce, rozvoje rytmického citění dětí a jejich kreativity. Cílem bylo seznámit děti s různými podobami bubnů – hudebních nástrojů, procvičit pozornost a pohotové reakce, vštípit rytmus a různé techniky rytmických cvičení, osvojit si základy hry na africký buben Djembe, seznámit se s jeho historií, spolupracovat na hře a rytmizaci podle pokynů lektora, společně hrát jako jedna skupina s nutností sjednocení rytmu,

vnímání rytmu a naslouchání ostatním. Děti si přitažlivým způsobem vyzkoušely netradiční hru na hudební nástroje, procvičily se v toleranci a naslouchání druhým.

- **DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ A DOPRAVNÍ TEORIE**

Ve spolupráci se zaměstnanci kladenského střediska Labyrint se i letošní čtvrtáci účastnili programu ke získání „Průkazu cyklisty“. Důležitým předpokladem úspěšnosti je sladění teoretického vyučování a praktického výcviku v určitém časovém období, tedy v průběhu 4. třídy základní školy a jeho ukončení přezkoušením, kdy žáci v případě úspěšnosti získávají „Průkaz cyklisty“, který se tak stává velkou motivací k získání co nejlepších znalostí a dovedností. Teoretická část probíhala v prostorách ZŠ, praktická část na dopravním hřišti při 12. ZŠ Brjanská, Kladno.

- **DRAKIÁDA**

V rámci školní družiny proběhla za hojně účasti dětí, rodičů i pedagogů tradiční Drakiáda. Počasí se vydařilo, draci létali, všichni si užívali zdravého pohybu, společné hry, výpomoci, navazování přerhaných provázků i nových neformálních vztahů a utužování komunitní společenosti.

- **DOBRONAUTI**

Program s názvem „Zpátky v čase“ je zaměřený na problémy s nezvládnutou agresí a konflikty ve třídách. Je založený na výzkumu Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Děti objeví nové pohledy, začnou víc přemýšlet nad svým jednáním. Uvědomí si rizika, která dřív neviděli, a budou opatrnější v jednání. Získají větší jistotu, že zvládnou zakročit a pomoci v řešení konfliktů. Najdou vlastní cestu. Uvědomí si, že mají možnost volby – vybrat si mezi dobrými cestami tu, na které se cítí hezky. Získají důvěru ve vlastní schopnosti, podporují svou individualitu a sebevědomí. Učí se rozhodnosti a samostatnosti, to vše pod bezpečným vedením průvodce. Naučí se zvládat konflikty, zvýší se jejich znalost v tom, co a kdy mohou dělat v různých konfliktních situacích a v různých rolích. Cítí se ve třídě lépe.

listopad

- **SFÉRIKÉ KINO**

Zajímavý relaxační zážitek, díky němuž se tentokrát děti přenesly buď do vesmíru (2. - 3.roč.) nebo do mořských hlubin (vhodné pro 1. - 2. roč.) a na základě jednoduchého příběhu si mohly uvědomit skryté souvislosti, jedinečnost, krásu a křehkost našeho světa. Výborný doplňkový materiál k výuce nebo naopak startovní materiál pro osvojení nových poznatků.

- **SPOLEČNÁ VEČEŘE**

Díky štědrosti rodičů loňských páťáků si všichni zaměstnanci školy užili báječný večer v restauraci Letná v Kladně. A nešlo jen o výborné jídlo, nenahraditelné byly i společně strávené chvíle plné pohody a přátelské atmosféry, vyplněné sdílením a diskuzemi o tématech, na která v běžném pracovním procesu nezbývá čas.

- **ZDRAVÉ ZOUBKY**

Do 4. a 5. třídy přišla zubní hygienička (Petra Bechyňová, DiS., dentální hygienistka, členka Asociace dentálních hygienistek a Společnosti preventivní stomatologie), aby seznámila děti s teorií týkající péče o mléčné i stálé zuby. Součástí byla i praktická část, čištění zubů zubními kartáčky, které si děti přinesly. Výstupem byly pracovní listy s návodem na péči o zuby, které si děti odnesly domů, aby se podle nich mohly o své zuby starat.

- **ZOUBKOVÁ VÍLA**

V rámci péče o zdraví navštívila žáky druhého ročníku Zoubková víla. Děti si přinesly z domova zubní kartáčky. Nejprve jsme se věnovali chrupu všeobecně: od popisu vývoje (mléčný chrup), po výměnu za stálé zuby. Dále jsme jmenovali potravinovou pyramidu, kde jsme určovali zdravé potraviny a potraviny, které zubům škodí. Děti si vypracovaly k tématu pracovní listy – bludiště, omalovánky a určování zubních pomůcek. Nacvičovali jsme čištění zubů. Den jsme zakončili malbou Zoubkové víly – křída na černý papír. Na náš projektový den navázaly dentální hygienistky, které naši školu navštívily o týden později.

- **ADVENTNÍ DÍLNA**

Před začátkem adventu se škola proměnila ve tvůrčí dílnu, v níž si děti společně se sourozenci, rodiči či prarodiči a za laskavé podpory učitelek vyrobily drobné dekorační předměty k vykouzlení vánoční atmosféry. Příjemné klima školy, tvůrčí a bezpečné prostředí, stejně jako dobré vztahy mezi rodinami a pedagogy tvoří základ pro úspěšnou výuku a je neustále třeba je rozvíjet a podporovat.

- **ADVENT NA OBCI**

Prostým důkazem fungující komplexní spolupráce mezi obcí a školou bylo rozsvěcení vánočního stromu. Děti z MŠ i ZŠ vystoupily před rodiči a občany se svým vánočním pásmem a nenechaly nikoho na pochybách, co je poselstvím Vánoc – vřelost, opravdovost, pospolitost, vzájemné souznění a sdílení radosti.

prosinec

- **ZPÍVÁNÍ KOLED NA SCHODIŠTI**

Další oblíbená každoroční akce spočívá v tom, že než se děti rozejdou po velké přestávce do svých tříd, zazpívají si společně na schodech vybranou koledu, letos za hudebního doprovodu na klávesy. A tak se nejen více těšíme na svátky, ale oživujeme společně tradice, zpěvem rozvíjíme estetické cítění,

vzájemné vnímání, vytváříme pocit sounáležitosti a vědomí, že celek je víc než prostý součet jednotek a spolu dokážeme krásné věci.

- **DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ „JAK NÁS VIDÍ ANDĚLÉ“**

Po loňském vydařeném představení „Nevěsta prodaná, co ji složil Smetana“ jsme letos v tělocvičně přivítali divadelní společnost Jedeme k vám s představením Jak nás vidí andělé. Starší děti se poněkud nudily, nicméně i tak se jim naskytla potřebná příležitost k procvičení společensky přijatelného chování během kulturní produkce. Mladší děti se nadšeně zapojovaly do představení.

leden

- **ZDRAVÉ ZOUBKY**

Společnost Curraprox zajistila dvě mladé studentky ortodoncie, které velmi milým, poutavým, názorným a věku dětí uzpůsobeným hodinovým programem vysvětlily žákům potřebu a důvody každodenní péče o dutinu ústní a zároveň s nimi velmi pečlivě procvičily základní pravidla správného čištění zubů. Výborná odezva u dětí i učitelek!

březen

- **VÝCHOVNÝ KONCERT V RUDOLFINU (1.-2.roč.)**

Pro žáky 1. a 2. ročníku byl v Rudolfinu připraven výchovný program s názvem Vlákem za Dvořáčkem, věnovaný dílu Antonína Dvořáka. Hravou formou se žáci seznámili s životem a dílem jednoho z nejvýznamnějších českých hudebních skladatelů. Program byl velmi vhodně doplněn ukázkami z tvorby skladatele, nechyběly pohybové aktivity a ukázka hudebních nástrojů, na které hráli členové České filharmonie.

- **DOPRAVNÍ TEORIE**

Viz Dopravní hřiště a dopravní teorie v říjnu.

duben

- **VÝCHOVNÝ KONCERT V RUDOLFINU**

Pro žáky 3., 4. a 5. ročníku byl v Rudolfinu připraven výchovný program s názvem Kouzelný vesmír věnovaný Novosvětské symfonii od Antonína Dvořáka. Žáci byli rozděleni do tří skupin a postupně si prošli tři workshopy vedené odbornými lektory. V první dílně děti startovaly kosmickou loď, zažily stav přetížení i beztíže, proletěli Sluneční soustavou a nakonec bezpečně přistáli. Důvtipně tu byl

propojen rozfázovaný pohyb s akcentovanou hudbou. Při dalším zastavení dostaly děti orffovy nástroje a podle obrázkové partitury hrály jako rovnocenní členové symfonického orchestru. Prokázaly zde schopnost porozumění pokynům, ukázněnost, soustředění, vzájemného vnímání sebe jako součásti celku. Poslední dílna umožnila mladým astronautům díky řízené relaxaci nechat se okouzlit a objevit vlastní vesmír. Po nasdílení zážitků a rozluštění šifry si mohli na další část melodie z Novosvětské zazpívat písničku. Závěrečná část probíhala opět společně v Sukově síni a velkolepě shrnula vše, co se děti za dopoledne naučily (strhující velkoplošná projekce vesmíru, ohromující hudba, zažitá gesta, sounáležitost...). Účastníci programu velmi působivou, sugestivní formou a všemi smysly okusili krásu, hloubku, dynamičnost a jedinečnost hudby jednoho z českých velikánů světového věhlasu.

(spolupráce, ukázněnost, historie, tvořivost, souvislosti, prohloubení školních znalostí a obohacení o nový úhel pohledu, rytmizace, relaxace, vnímání, já jako součást celku; dopravní prostředky, pohyb po velkoměstě, pěšky z Kladna do školy...)

- **UKLÍZÍME S LEGEM 1**

V souvislosti se Dnem Země navštívili naši školu zaměstnanci firmy Lego. Po krátkém uvítání na Sokolském hřišti od nich dostaly děti rukavice a pytle a po třídách vyrazily společně s třídními učitelkami a lektory z Lega do nejbližšího okolí sebrat vše, co do přírody nepatří. 1. a 2. třída statečně uklízela i přes vlhké počasí kolem školy až do velké přestávky. Starší žáci se vrátili do tříd v poledne. Děti se přesvědčily o tom, že okolí našeho domova je potřeba udržovat v čistotě neustále. Při dolování odpadků ze špatně přístupných míst radostně spolupracovaly, střídaly se v nošení plných pytlů, vzájemně si pomáhaly s půjčováním suchých rukavic, odhadovaly dobu rozkladu různých materiálů, zblízka pozorovaly probouzející přírodu, v praxi si ověřily orientaci v krajině a zopakovaly si pravidla silničního provozu při pohybu v obci. Navíc navázaly nové přátelské vztahy a procvičily se v neformální společenské konverzaci. Pocit dobře vykonané práce (a svačina na čerstvém vzduchu) byl dostatečnou odměnou.

- **NÁRODNÍ GALERIE**

Do Národní galerie ve Veletržním paláci se vlakem vydali žáci 1., 2. a 3. ročníku. Na místě byli rozděleni do dvou skupin a společně s lektorkou a učitelkami se věnovali připravenému programu. Mladší děti zpracovávaly téma Ve vodě a pod vodou. Rozpíjely a míchaly barvy, snažily se nakreslit tvar vzniklý kápnutím barevné tuše do sklenice vody. Starší žáci si prošli jinou část galerie a nechali se inspirovat libovolným obrazem, na jehož základě si vytvořili vlastní skicák. V obou skupinách se průběžně hovořilo, sdílelo a prezentovalo. Dětem se práce líbila, některé přímo nadchla. Rozhodně všichni byli v NG poprvé, takže se jim dostalo nového silného podnětu. Navíc si všichni v praxi procvičili cestování vlakem a MHD (tramvají), tiché chování ohleduplné k ostatním návštěvníkům výstavní síně, vnímání uměleckých děl a v neposlední řadě využili a rozvinuli svoji kreativitu.

- **MUZEUM KARLOVA MOSTU**

Žáci 4. a 5. ročníku navštívili Prahu. Byli předem poučeni o BOZ. Program s průvodcem probíhal 60 minut v Muzeu Karlova mostu. Žáci prokázali znalost historie 14. století, průvodce byl prokazatelně zkušený a poznatky velmi odborně a vhodně dětem předával. Poté následovala komentovaná plavba po Vltavě. Žáci si oživilí své znalosti a měli možnost si metropoli prohlédnout z jiného pohledu než obvykle. Součástí vzdělávacího procesu byla i cesta metrem, což byla pro některé děti nová zkušenost.

- **DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ**

Viz Dopravní hřiště a dopravní teorie v říjnu.

- **UKLÍZÍME S LEGEM 2**

Cílem akce bylo upevnit v dětech přesvědčení, že přírodu si musíme chránit a že sbírání a třídění odpadků má smysl. Žáci 3. až 5. ročníku se sešli společně s žáky Církevní ZŠ Logopedická Don Bosco v prostorách firmy Prolego v Praze. Při velkoplošné projekci fotografií z předchozího týdne děti krátce zhodnotily průběh úklidu, při němž se nasbíralo neuvěřitelných 50 pytlů odpadu! Poté se všichni rozdělili do skupinek a 90 minut stavěli z lega na jedno ze tří témat: 1. Co zajímavého jsme sebrali nebo zažili při úklidu, 2. Jak konkrétně můžeme pomoci přírodě, 3. Vynálezy a zlepšovací návrhy pro ochranu přírody. Následovala společná prezentace výtvorů. Největší výzvou bylo pro mnohé děti promluvit veřejně do mikrofону. Někteří se toho zhostili překvapivě dobře. Děti prokázaly schopnost týmové spolupráce, sebezprezentace, vnímání širších souvislostí, společensky přijatelného chování, pohybu po velkoměstě a praktické aplikace dopravní výchovy (přechody na jedničku!).

květen

- **SBĚR PAPIŘU**

I navzdory nízkým výkupním cenám byl uspořádán sběr papíru. Zúčastnili se ho téměř všichni žáci. Za nasbíraný papír jsme utržili poměrně málo peněz, které byly využity jako příspěvek na dopravu na školu v přírodě. Dětem bylo názorně předvedeno, že třídění odpadu a sběr surovin se vyplácí. Bohužel cena vykupovaného papíru je natolik nízká, že budeme muset hromadný jednodenní sběr dobře zvážit.

červen

- **DEN DĚTÍ**

Svůj slavnostní den začaly děti poněkud nečekaně nácvičkou požárního poplachu. Zvládly ho na výbornou, takže po velké přestávce se mohly radostně pustit do netradičních her a soutěží, které pro ně byly připraveny na Sokolském hřišti. Není nad zdravý a hravý pohyb na čerstvém vzduchu!

- **ŠKOLA V PŘÍRODĚ**

Předposlední školní týden odjela celá škola na chatu Vápenka do Horního Maršova v Krkonoších. Děti čekal týden plný sportu, her, soutěží a turistiky pod vedením třídních učitelek a zkušených lektorů. Mnohé děti poprvé trávil noci bez rodičů. Všechny to statečně zvládly a domů přijely zase o kousek samostatnější a šikovnější.

- **ZÁVĚREČNÁ AKADEMIE**

V posledním školním týdnu se na zahradě školy konala tradiční závěrečná akademie zaměřená tentokrát na cestu kolem světa. Jednotlivé třídy postupně představily nejdůležitější světadíly ve scénkách plných vtipu, zpěvu a tance. Dopoledne se na generální zkoušku přišly podívat děti ze školky, odpoledne se hrálo s plným nasazením, i proti silnému větru, pro rodiče. Úplný závěr si pak užili zejména páťáci, kteří se svým originálním rapem rozloučili se spolužáky, učitelkami i kuchařkami.

- **DOPOLEDNE V PŘÍRODĚ**

Předposlední školní den byl věnován dopolednímu pěšímu výletu na hřiště na Braškově - Valdeku. Děti si procvičily orientaci v blízkém okolí školy, zopakovaly si základy první pomoci, v praxi použily pravidla silničního provozu a slušného chování v přírodě.

Ve Velkém Přítočně, dne 10. 10. 2023

Mgr. Markéta Maternová